

ОЖИВЉЕНА ЛЕПОТА

ИЗЛОЖБА КОЛЕКЦИЈЕ ПИГМАЛИОН ПОРОДИЦЕ ЧУК

13. децембар 2023 – 27. јануар 2024.
Галерија РТС, Београд, Таковска 10

РТС

Без посвећености и љубави нема потпуног живота. Без уметника и оних који уметнике љубављу надахњују, нема уметности. Без оних који воле уметност нестала би вековна лепота и руке ствараца чиниле би узалудан посао. Бити уметник значи остављати трагове. Бити колекционар је умеће у чувању тих трагова.

Захваљујући брижљиво сакупљеним делима великог заљубљеника у уметност и њиховог даривања свом народу, Нови Сад има велику и богату Спомен збирку Павла Бељанског, институцију на темељима посвећености једног човека. Музеј у Смедеревској Паланци виноу се у сам врх кућа културе богатих ликовним вредностима највише откупом изузетних дела колекционара Јоце Новаковића. Мајчинском немерљивом љубављу сачуване су две изузетно вредне збирке, сликара Саве Шумановића и колекционара Ериха Шломовића. Нису ли и сами колекционари небројено пута показали готово родитељску љубав и бригу за уметничка дела? Истрајни и стрпљиви сакупљачи, они ће својим новцем непогрешиво купити вредна дела различитих аутора и рукописа са убедљивом заједничком карактеристиком: пред њима пуних и очију и срца готово сваки је посматрач. Бирократија културе туђим новцем уме да купи и оно што нас чини равнодушним.

О оживљавању Пигмалиона исписана је легенда. Колекцију овог имена исписују дела савремених уметника са простора бивше Југославије. Неки од њих увелико сликају небеским простором, други су у најзрелијим годинама, има и оних који се пробијају у остављању трагова. Очигледно је да власнику Пигмалиона Горазду Чуку и његовој породици многе разноликости не сметају: различите генерације уметника, различита поднебља где стварају, обиље поетика, стилова, техника... Колекцију Пигмалион исписују препознатљиви и вредновани рукописи сваког појединца у вишегодишњем истраживању онога што завређује откуп или је настало у озбиљно организованој колонији. Последњих година уметници гостољубље осећају на југу Србије у љубичастом лавандом обојеном пејзажу живописног села Тамњаница. Дobar домаћин омогућио је сликарима изузетан радни и смештајни комфор. Увелико је у припреми стварање вајарског атељеа у коме ће настајати камена обличја реномираних скулптора регионалног простора.

Породица Чук из Словеније негује врт у коме различити цветови цветају и сви неодољиво миришу. Није ми намера да дела колекције Пигмалион сврставам у фиоке правећи компликоване и сасвим непотребне анализе и поређења иако тиме ризикујем да ми мере на недоречју. За именима као што су Мерсад Бербер, Андреј Јемец, Франце Михелич, Јоже Циуха, Јоже Тисникар, Јанез Берник, Милан Коњовић, Паоло Ђерви, Рихард Јакопич,

Воја Станић, Владимир Величковић, Валентин Оман, Сафет Зец... жуде многи музеји и угледне галеријске институције. Толико различитих вредности на једном месту! Експлозије боја на палетама Андреја Јемеца и Милана Коњовића само наизглед делују слично али су импулсивни потези њихових експресионистичких дела особени. Фигурације Клавдија Палчича и Љубомира Попадића одишу различитим поетикама а подједнако изазивају емоције код посматрача, задивљеног призором другачијих сликарских рукописа али подједнаком виртуозношћу. Дали су Жарко Врезец, Живко Марушич и Санди Червек на истом истраживачком путу трагајући за другачијом светлошћу? Дали бисте на зиду своје куће више волели разуздани надреализам Горана Митровића или смирену бајку Снежане Петровић? Можемо ли поредити дела двојице младих уметника: наговештене фигуре у мистериозној магловитости Вељка Ваљаревића са цртачки дефинисаним и прецизно исликаним ликовима Марка Кусмука? Само мотив пуком случајношћу повезује слику Данице Масниковић и скулптуру Јанеза Бољке. Марко Тубић вајарском моделирацијом поентира на платну док Милан Пантелић форму наговештава постепено је откривајући испод тајанствених слојева. Посматрач не може остати равнодушан пред различитим и особено карактеристичним стилизацијама ветерана Воја Станића и знатно млађег Славка Крунића. Сликарска хедонисти подједнако ће уживати у боји и атмосфери потпуно различитих и неупоредивих сликара Клементине Голије, Василија Доловачког и Жељка Ђуровића.

Било би неозбиљно изложити фотографије или гипсане предлошке скулптура које су својим утемељењем преобликовале простор под отвореним небом и због тога су пред нама галеријски формати ове колекције. Златноруки Никола Смиљков и Петар Храњуели у камену и стаклу показују своје схватање фигуре препознатљивим обличјима опточеним ауром интима. Изванредни Божо Терзић остаје доследан гротескној скулптури која не престаје да нас одушевљава идејом, формом и бојом. Скулптуре Тамаре Ракић делују попут прецизних просторних цртежа а бронзане скулптуре Јанеза Бољке и Изидора Урбанчича изнутра нас фасцинирају снагом а споља готово сликарском разноликом обојеношћу.

Пред публиком је један избор а у мени осећање да сам се о неке ауторе огрешио онемогућен искључиво простором да их уврстим у ову изложбу. У тексту непоменути аутори равноправни су са онима које помињем а речи у каталогу не могу се мерити са доживљајем у галеријском амбијенту.

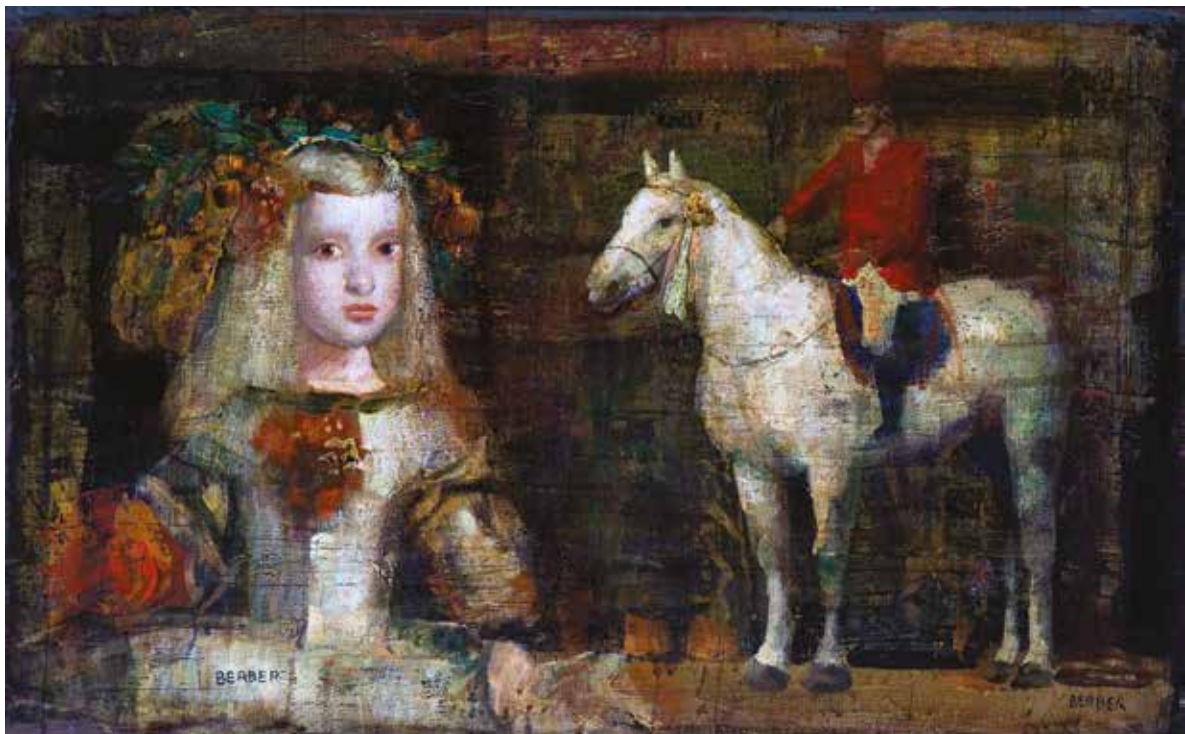
Изношењем из скривених депоа Пигмалион је оживљен и пред нама је сва његова лепота.

Небојша Савовић Нес

ЗОРАН МУШИЧ, **AUTOMNE EN DALMATIE**, 1958

МЕРСАД БЕРБЕР, **ДЕВОЈЧИЦА СА КОЊЕМ**, 1998

КЛАВДИЈ ПАЛЧИЧ, **КАО ПТИЦА**, 1998

ФРАНЦЕ МИХЕЛИЧ, **PLES KURENTOV**

ЈОЖЕ ЦИУХА, **АРХЕТИТ**, 1994

ЈАНЕЗ ВОЉКА, **НОСОРОГ**, 1990

ЈОЖЕ ТИСНИКАР, **МРТВА ВРАНА**, 1990

ЉУБОМИР ПОПАДИЋ, **СОФИЈА**, 2020

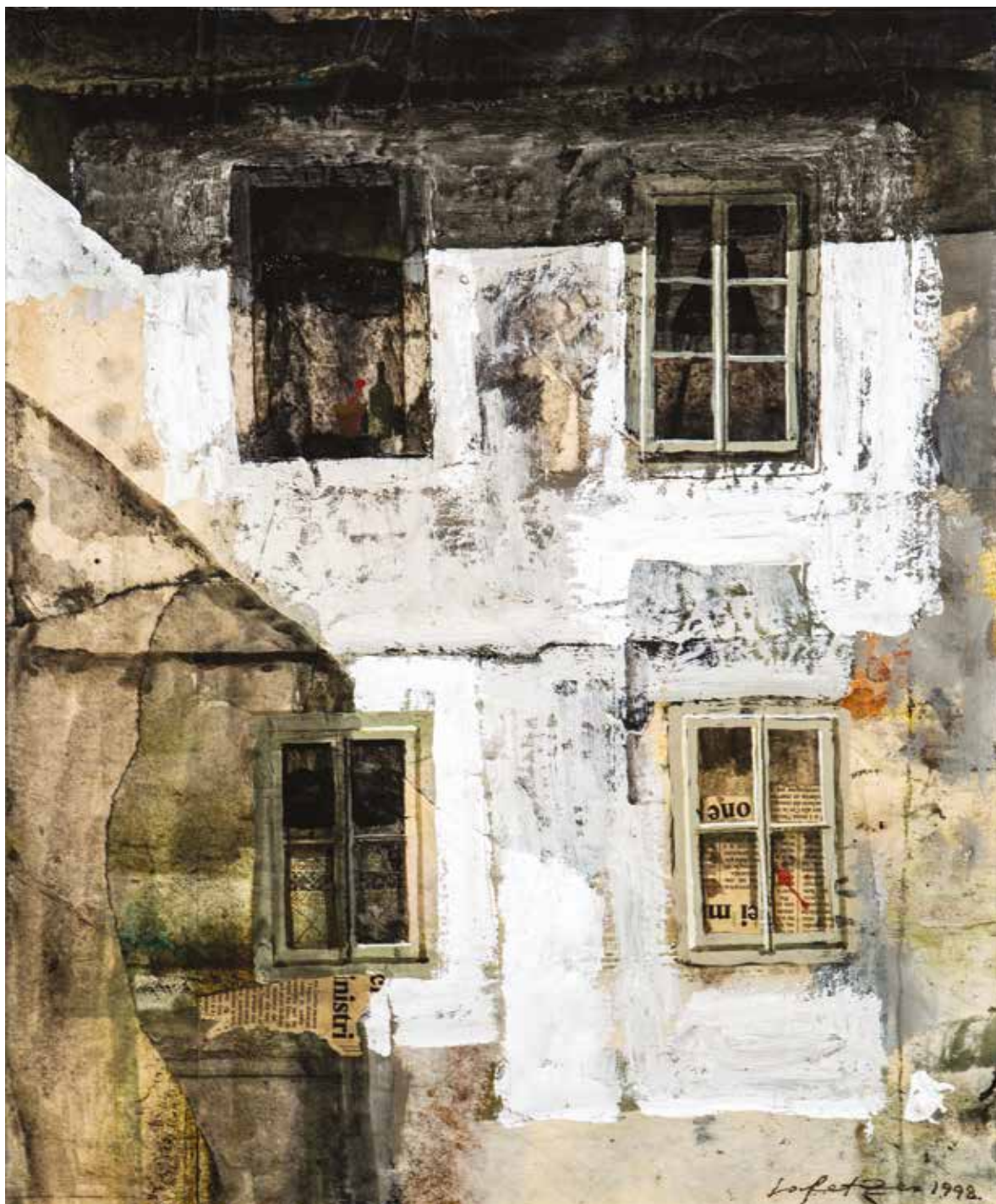
МИЛАН КОЋОВИЋ, **САЛАШ**, 1984

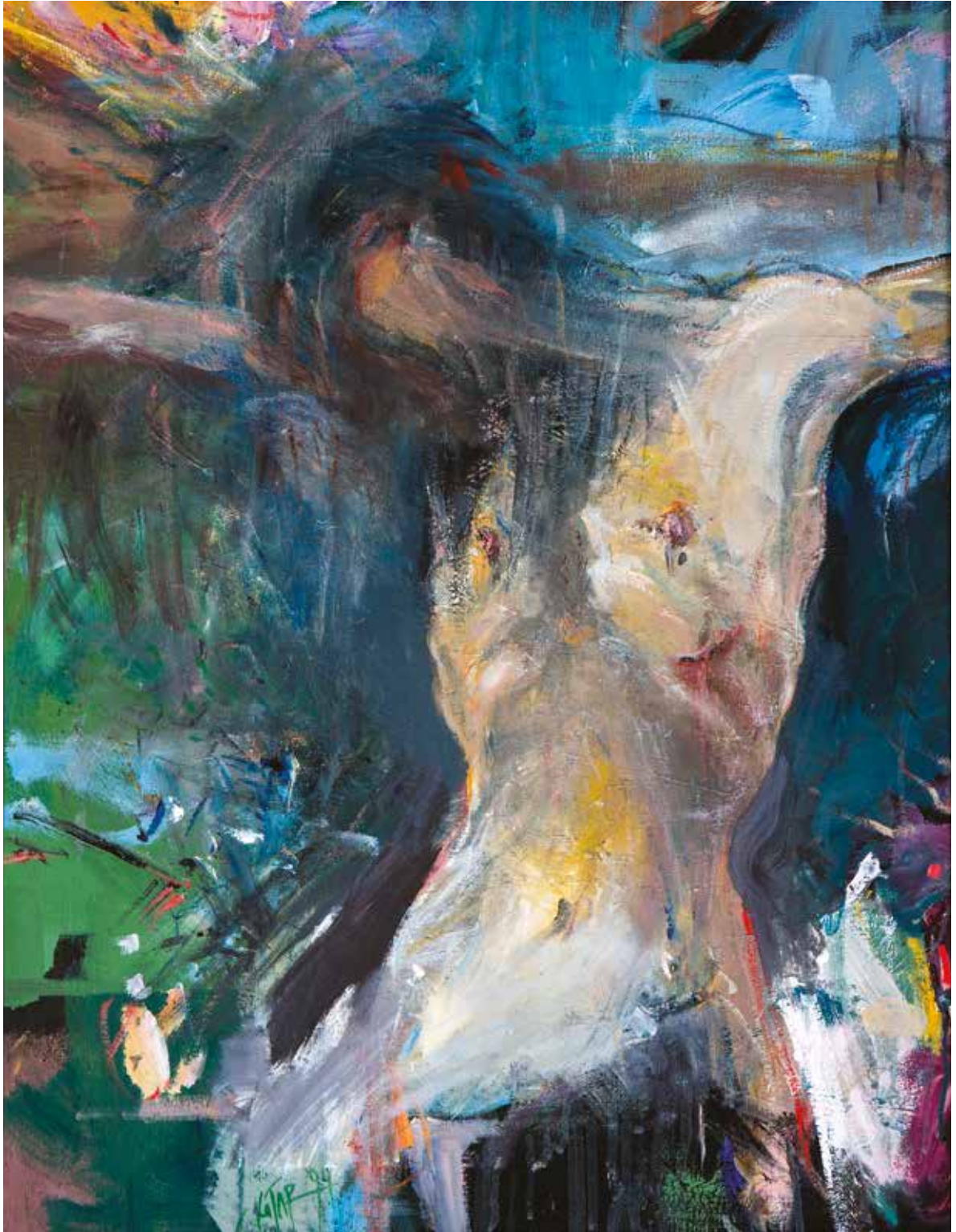
РИХАРД ЯКОПИЧ, **ТРНОВО**, 1924

PAOLO CERVI, **LA MUSICA DEL OGNI**, 1998

САФЕТ ЗЕЦ, **ΠΡΟΖΟΡ**, 1998

ЈОЖЕ КОТАР, **ТРПЕЖИ**, 1997

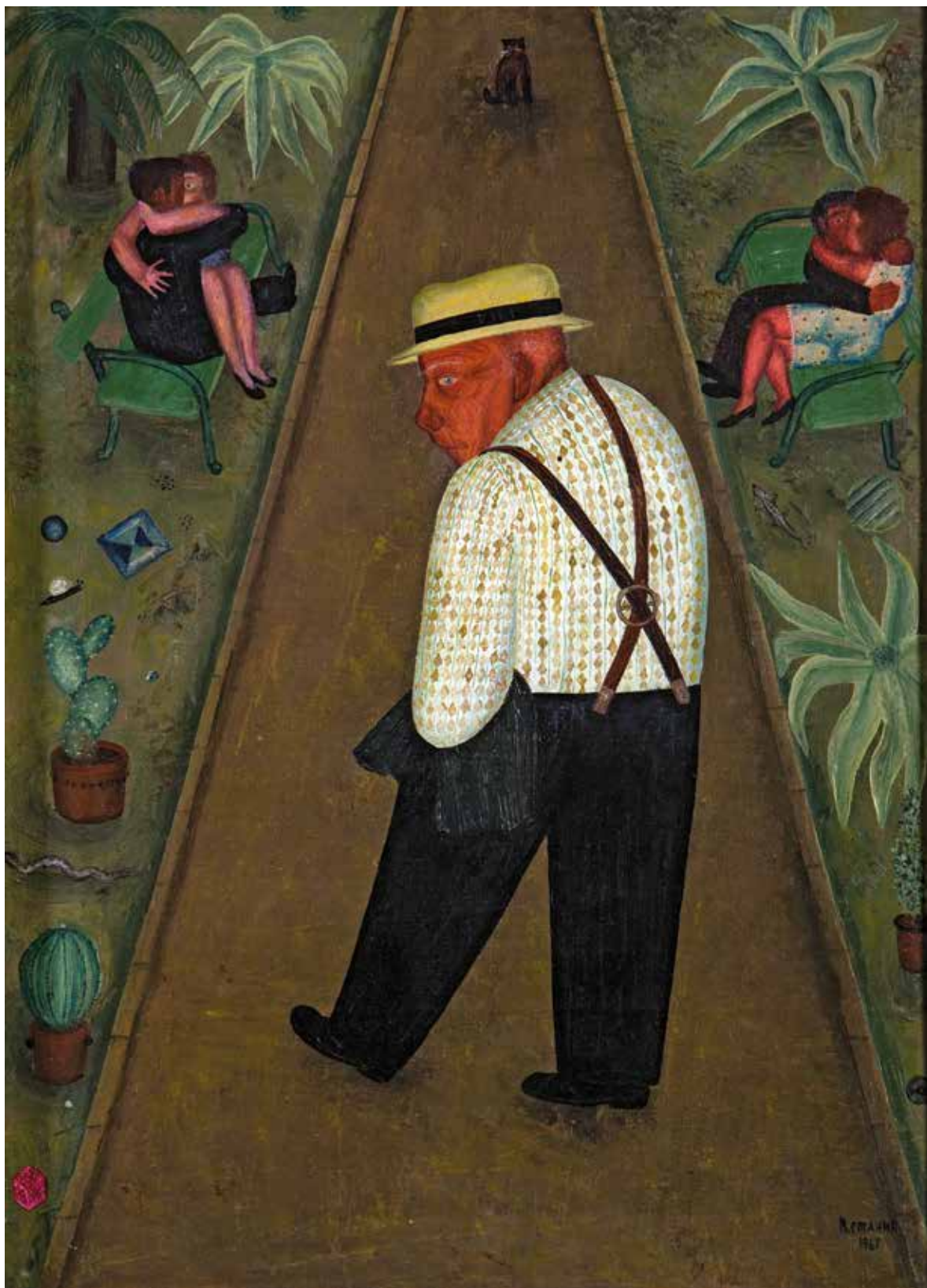
СНЕЖАНА ПЕТРОВИЋ, **ПЕТРУСОВ ДНЕВНИК**, 2019

АНДРЕЈ ПАВЛИЧ, **НОСТАЛГИЈА**, 2018

ВАЛЕНТИН ОМАН, **БН**, 1985

ВОЈО СТАНИЋ, **UP**, 1967

PETAR HRANUELLI, **АНЂЕО СТИЖЕ**

НИКОЛА СМЛКОВ, ЛЕТ УМА, 2020

СПИСАК ИЗЛОЖЕНИХ ДЕЛА

АНДРЕЈ ЈЕМЕЦ
ВЕЛИКА ГЛАВА
акрил на платну, 100×80,
1994

АНДРЕЈ ПАВЛИЧ
НОСТАЛГИЈА
уље на платну и дрву,
70×100, 2018

БОЖО ТЕРЗИЋ
ИЗНЕНАЂЕЊЕ И ИЗБОР
орах, h 90 cm, 2019

ВАЛЕНТИН ОМАН
БН
комбинована техника на
платну, 200×146, 1985

ВАСИЛИЈЕ ДОЛОВАЧКИ
СТАРАЦ
уље на платну, 100×81, 2017

ВЕЉКО ВАЉАРЕВИЋ
ЗИМСКИ САН
уље на платну, 90×120, 2022

ВЛАДИМИР
ВЕЛИЧКОВИЋ
РАРАСЕ
уље на платну, 37×54, 1989

ВЛАДИСЛАВА КРСТИЋ
ОНА
бронза, 44×30×21

ВОЈО СТАНИЋ
УР
уље на олатну, 61×44, 1967

ГОРАН МИТРОВИЋ
ПРИСЛУШКИВАЊЕ
НОСТАЛГИЧНИМ
ВРЕМЕНИМА
уље на платну, 90×120, 2018

ДАНИЦА
МАСНИКОВИЋ
НОСОРОГ
уље на платну, 90×120, 2018

ДЕЈАН УЛАРЦИЋ
СВЕЗНАЈУЋИ
уље на дрву, 63×50, 2018

ЖАРКО ВРЕЗЕЦ
СЛИКА БР. 5
акрил на платну, 130×150,
1993

ЖЕЉКО ЂУРОВИЋ
ДОКОЛИЦА
уље на платну, 85×160, 2021

ЖИВКО МАРУШИЧ
SPITFFIRE
комбинована техника на
платну, 90×48, 1997

ЗОРАН МУШИЧ
AUTOMNE EN DALMATIE
уље на платну, 74×94, 1958

ИВАН ЂУРИШИЋ
ИЗМЕЂУ ДВА ДОМА
уље на платну, 70×100, 2023

ИВО ПРАНЧИЧ
БН
комбинована техника на
платну, 120×120, 1997

ИЗИДОР УРБАНЧИЧ
ЕВРОПА
брон, 24×47×23, 1995

ЈАНЕЗ БЕРНИК
ПРЕРЕЗ 1970
темперана дрву, 54×54, 1970

ЈАНЕЗ БОЉКА
НОСОРОГ
брон, 16×34×13, 1990

ЈОЖЕ ЦИУХА
АРХЕТИТ
акрил на платну, 150×200,
1994

ЈОЖЕ КОТАР
ТРПЕЋИ
акрил на платну, 70×55,
1997

ЈОЖЕ ТИСНИКАР
МРТВА ВРАНА
јајчана темпера на платну,
90×130, 1990

ЈУРЕ МАРКОТА
СРЦЕ
мермер и патинирани
бакар, 54×45×15, 2017

КЛАВДИЈ ПАЛЧИЧ
КАО ПТИЦА
комбинована техника на
дрву, 112×150, 1998

КЛЕМЕНТИНА ГОЛИЈА
ПУТОВАЊЕ
акрил на платну, 120×150,
1997

КРИСТИНА ПИРКОВИЋ
СТАВАТ МАТЕР
DOLORES IV
комбинована техника на
папиру, 150×100, 2017

ЉУБОМИР ПОПАДИЋ
СОФИЈА
уље на платну, 90×120,
2020

МАРКО КУСМУК
СТАЊЕ
акварел, оловка на платну,
100×80, 2022

МАРКО ТУБИЋ
БН
акрил на платну, 90×120,
2018

МЕРСАД БЕРБЕР
ДЕВОЈЧИЦА СА КОЊЕМ
акрил на платну, 34×55,
1998

МИЛАН КОЊОВИЋ
САЛАШ
уље на платну, 54×60, 1984

МИЛАН ПАНТЕЛИЋ
ДАНАС
уље на платну, 180×130,
2017

МИРЗА СМАЈИЋ
РИБАРСКИ ЧАМАЦ
уље на платну, 100×80,
2023

МИХАЕЛ МИЛУНОВИЧ
MASTERPIECE
уље на платну, 90×120,
2019

НАОД ЗОРИЋ
ЦРНОГОРКА У
ПОЉИМА ЛАВАНДЕ
уље на платну, 120×90,
2019

НИКОЛА СМЛКОВ
ЛЕТ УМА
брон, 28,5×10×12, 2020

ОТТО РАПП
EROS THANATOS 2
графит на папиру,
100×120, 2017

PAOLO CERVI
LA MUSICA DEL OGNI
акрил на платну, 120×180,
диптих, 1998

ПЕТАР МОШИЋ
НЕ ОКРЕЋИ СЕ
уље на платну, 100×70, 2019

РЕТАР HRANUELLI
АНЂЕО СТИЖЕ
брушено стакло, 38×27×27

РИХАРД ЈАКОПИЧ
ТРНОВО
уље на платну, 47×61, 1924

РОБЕРТ ПРИМИНГ
БН
уље на платну, 120×100, 1992

САНДИ ЧЕРВЕК
БН
уље на платну, 140×190,
2002

САФЕТ ЗЕЦ
ПРОЗОР
акрил на платну, 60×50,
1998

СНЕЖАНА ПЕТРОВИЋ
ПЕТРУСОВ ДНЕВНИК
уље на платну, 100×150,
2019

ТАМАРА РАКИЋ
ОЛУЈА
бронза, 24×37×17, 2021

УНА НОВОСЕЛ
THE PAWER OF A
BEAUTIFUL LANDSCAPE
комбинована техника на
платну, 150×100, 2021

ФРАНЦЕ МИХЕЛИЧ
PLES KURENTOV
уље на платну, 90×130

ЧРТОМИР ФРЕЛИХ
ФРЛЕЧИ
акрил на платну, 120×80,
2001

ИЗДАВАЧ ЈМУ Радио-телевизија Србије . ЗА ИЗДАВАЧА Драган Бујошевић, генерални директор РТС; Бранислав Кланшчек, председник Управног одбора РТС . САВЕТ РТС ЗА ЛИКОВНО СТВАРАЛАШТВО проф. др Миливоје Павловић (председник), др Марија Павловић, Зорица Шујица, Дејан Вукелић, проф. др Владислав Шћепановић, Маја Живановић . РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ВАШТИНА И КУЛТУРНА ПРОДУКЦИЈА РТС Александра Јелисавац . АУТОР ИЗЛОЖБЕ И ТЕКСТА Небојша Савовић Нес . ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ГАЛЕРИЈЕ РТС Петар Ђиновић . УРЕДНИК Ана-Марија Симоновић . ГРАФИЧКО ОБЛИКОВАЊЕ Предраг М. Поповић . ШТАМПА Штампариија РТС . ТИРАЖ 500 . Београд, децембар 2023.